

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt -- kr.
 Félévre . 5 " -- "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy hóra 1 " -- "
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Eö. u. 11. sz., Simonyi-ház
 a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A miniszterelnök beszámolója.

Debrecen, augusztus 7.

Országgra szóló események színhelye volt vasárnap Szathmár és Nagybánya, melyek a közelebb lezajlott egyházpolitikai harcok diadalmos vezérért, Wekerle Sándor miniszterelnököt üdvözlötték és hallották szólani a mult dicsőséges küzdelmeiről és a jövő nagy feladatairól. Az a páratlanul szívélyes és lelkes fogadtatás, melyben Szatmármegye közönsége Magyarország miniszterelnökét részesítette, sok örvendetes és tanulságos momentumot tartalmaz. Az üdvözlők és éljenzők sorai között Szatmáron ott voltak a r. kath. cérus előkelő tagjai, a Szatmártól Nagybányáig vezető vasútállomásain összesereglett üdvözlésére a vidék oláh lakosságai, Meszlényi szathmári püspök a miniszterelnök tiszteletére palotájára felvonatta a nemzetiszínű zászlót, melylyel mintegy azt látszik kifejezni, hogy nem igaz az, amit egy dühös ellenzéki újságíró állított Wekerléről, mikor „a keresztényiség nagy ellenségének” nevezte.

E meleg ovációk nemcsak a kormányelnöknek voltak szánva, de megnyilatkozott azokban a közvéleménynek az az általános lelkesedése is, amelylyel az ország a liberális egyházpolitikai reformok győzelmét ünnepelte.

De a nagybányai ut legnagyobb jelentőségét a miniszterelnök által tartott

beszédnek, mindenek fölött a beszámoló beszédben elmondottak képezik. E beszédektől hangzik ma az egész ország, e beszédekkel foglalkoznak most és foglalkozni fognak még sokáig a hazai és külföldi lapok.

Szatmáron a városok hivatalát emelte ki a tiszteletére rendezett villás reggelin.

Nekünk — így szólott Wekerle — az ipart nem csak úgy kell fejlesztenünk, mint a közgazdaság egyik kiegészítő részét, hanem talán épen azért, mert mezőgazdaságunk nehéz, helyenkint válságos viszonyok közt van, arra a fejlesztésre nemcsak mintegy gazdasági tényezőre, hanem mintegy fogyasztóra is különös sulyt kell fektetnünk. Ez a harmadik nagy feladata lesz a városoknak.

Hogy ezt a városok tehessek, úgy kell aktuálnunk ezeket a gócpontokat, a kulturális fejlődés gyújtóit, hogy képesítve is legyenek a megfelelő szükségleteket előteremteni és kielégíteni; anyagilag pedig úgy fogjuk a városokat szituálni, hogy azon kiadások fejében, melyeket az állam helyett teljesítenek, őket legalább a közjövedelemnek bizonyos hányadában is participálhassuk. A tulajdonképeni anyagi erőt az adja meg a városoknak, ha képesítjük őket arra, hogy a nyagisegédeszközök felett is diszponálhassanak. Ez egy általános kormányzati feladat, melynek megvalósítása úgy ezen,

mint bármely később jövő kormányának elodázhatlan feladata, a törvényhozásnak pedig kötelessége leendő.

A Nagybányán elhangzott képviselői beszámoló általános jelentőségű politikai témákkal foglalkozott.

Első része a kormány tevékenységéről, az elmúlt napok nagy küzdelmeiről és a reformok győzelméről szólott, itt-ott erősebben támadva azokat, akik a javaslatokat minden következetesség nélkül elleneztek. Másik részében a jövő feladataival foglalkozik, főképen pedig az állami adminisztrációval és a nemzeti-ségi kérdéssel.

A Wekerle őszinte, nyílt politikai karaktere jut kifejezésre e lebilincselő és eszmegazdag beszédekben, melyeknek magjuk van s főleg jelentőségük, úgy a lezajlott politikai küzdelmek elbírálására, mint a jövő politikának megértésére nézve.

A miniszterelnök természetesen az egyházpolitikai törvényekkel foglalkozott legközelebb.

Azzal a váddal szemben, hogy ötlesterüen rögtönözve hozták napirendre az egyházpolitikai törvényjavaslatokat, hivatkozva arra a tényre, melyről az ellenfelek teljesen megfeledkeznek, hogy t. i. minden párt fölvetette az egyházpolitikai kérdéseket s azok rendezését óhajtotta. A vallási surlódások, a házasságok kötésénél s a válásnál fölmerülő számos anomália késztette arra a kormányt, hogy teljes viszonyosságot, jogegyenlőséget teremtsen a különböző vallású felekezetek közt minden téren, de javasolta az

A „Debreceni Ellenőr” tárcája.

Utóhang.

— Irta: Czöbel Minka. —

Vagy 80 évig őlt csendben, tisztességben. Kedves jó öreg asszony volt. Talán fiatal korában ő is csak egy olyan felület, mulatni vágyó lény lehetett, „mint a többiek”, — de a kor s a tapasztalat bölcsesé, nyugodttá érlelték.

Hogy látta-e a tavasz virágfakadását, a nyár zivatarjait? Ki tudja már ma? — Talán ő maga sem.

Régen, hajdan, valamikor, mikor még mindenki a nagy Napoleonról beszélt, fiatal leány volt. Akkor szeretett táncolni és danolni. Még ma is, ha eszébe jut, törött, rezgő hangjával eldanolássza egyik vagy másikat azon avult, naiv, megható nótákból, melyek az „ő korából” valók voltak.

Vagy 26 éves korában férjhez ment egy jó, becsületes emberhez, volt vagy három gyermeke, küzdött a házi gondok halmazával, maga is elbetegesedett a sok gyermekbetegség, aggodalom és folytonos apró izgalmak között. De azért férjét szerette, egyszerű, tiszta szívből, s mikor előzvegyesedett, kegyelettel őrizte emléket.

Ennyi volt az ő élettörténete, se több, se kevesebb.

Most csendben, nyugodtan él egyetlen leányával — többi gyermekei már rég meghaltak.

— Ez a leány soha sem ment férjhez, mert nagyon szerette az anyját, aztán minek is ment volna?

Hisz a két öreg nő oly boldog, oly megelégedett volt együtt. Nyárban a füves, virágos kis kertben szedték a szép piros cs-resznyéket, néha be is főzték, néha csak megaszták. — Később pedig, mikor minden oldalról a csép-ögepek álmosító zugása szállt feljükk a poros ákácsonokon keresztül, mikor már nem félték a hidegtől, kiültek a folyondáros kis tornácra, mindegyik egy meleg kendőt tett a kis meszelt padra, mielőtt leült volna, s mindketten elkezdtek kötni; az egyik kék és fehér, a másik barna és lila csikos harisnyát kötött alkonnyatig.

Télen még jobban egymásra voltak utalva. A kis, fehérre meszelt szoba fala, mint egy zárda cellája, kizárta a külvilág minden zaját nyugtalan bánatát.

Néha Tóni néni félt kissé a haláltól, ettől a mesés fogalomtól, melyről az öregek azt hiszik, hogy közelebből látják, jobban ismerik, de mely nekik is csak olyan rémítően titokteljes marad mindvégig, mint a legifjabbaknak.

De leánya a félelem árnyát mindjárt megérezte, s ilyenkor patienca-ját felbe hagyva, magasabba csavarta a lámpa sárga lángját, megigazította a fehér papír ernyőt s olvasott anyjának az újságból: Hogy Párisban milyen bomba-merénylet volt, hogy süllyedt el ez a hajó, hogy tünt el az a sikkasztó. Aztán olvasott neki fényes bálokról, híres hangversenyekről, színház-premiére-ekről.

Milyen különösen hangzott a modern élet

visszhangja abban a csöndes, ósdi kis szobában ott a falúvén!

Tóni néni felsóhajtott: Istenem, milyen rossz is a mai világ, de másképp is volt régen! Aztán egy hosszú históriába kezdett, mely általában, az ő fiatalkori világa, speciálisan pedig férje és két sógora magas morális emelkedettségét tüntette ki.

A cél el lett érve. Az öreg asszony elfejtette a „halált”, s nyugodtan feküdt le, nyugodtan, biztosan várta, hogy a holnap is éppen olyan lesz, mint a ma és tegnap volt.

Mi változás is lehetne az ő életében? most 80 éves korában. És még is, — az élet nem áll meg.

Egy napon Anday Sándor, egy fiatal poéta látogatta meg az öreg asszonyságot.

Anday távoli rokona volt férjének, de csak most hozta erre utja, először életében látta Tóni nénit.

A fiatal író, ki úgy belefáradt hosszú utazásaiba, kinek lelke elsorvadt a nagy városok emésztő tüzes levegőjében, az élet nyugtalanító változásai között, úgy érezte e csöndes, kis fehér szobában, hogy lelke nyugalma visszatér, hogy egy békés révpartra ért.

Abrándos szívét egyszerre meglepték az álmok, s — elálmodta Tóni néni sohsem létezett regényét:

Elálmodta, hogy szeretett, hogy csalódott ez az öreg asszony, hogy várt évről évre, hogy vár ma is — az örökkévalóságig. Ezt megírom, ezt megírom, mondogatta magában Anday. És meg is írta, ragyogó tollával, szíve melegével — a saját álmát.

állam érdekeinek megóvása is a függő kérdések megoldását.

Midőn azután a kormány a minden oldalról fölvetett kérdések megoldásához hozzáfogott, — épen azok jöttek vele ellenkezésbe, a kik kezdették, mert szükségesebbnek találták a kormányt buktatni, mint saját elveiket diadalra jutatni. A harc e szerint nem csupán a házasság formája miatt folyt, hanem a haladás harca volt a maradisággal, a következetesség az opportunizmussal szemben.

Igen sikerülten szatirizálta azután a miniszterelnök az ellenzék azt az állítását, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatokat a kormány csupán azért hozta napirendre, hogy hatalmát továbbra is megtartsa. Ezt oly kérdéseknél állítani, melyeknél sokkal könnyebben lehet bukni, mint azokat keresztülvinni, egyenesen nevetésséges.

Attért az állami adminisztráció kérdésére is s alapindítóokul annak behozatalára, fölemlítette, hogy mindinkább fokozódnak a föladatak, melyeket az államnak teljesítenie kell s ezeknek egész mértékben csak akkor felelhet meg, ha saját, kinevezett közgei által igazgatja az államot, de a helyesen fölfogott állami közigazgatás autonómia engedélyezése által kihasználja azon helyi erőket is, melyek rendelkezésre állanak. Hogy pedig az állami közigazgatás állami önkénynek ne fadjon, épen az autonómikus közgeek, a képviselőtestületek, a közgyűlések fogják ellenőrizni az állami tisztviselőket. Ezért fogjuk — ugymond — a városokban és a városiasabb jellegű helyeken az autonómia koncedálásán kívül a végrehajtást is a saját közgeekre bízni, ellenben oly helyeken, hol ezek az előfeltételek állandóan nincsenek meg, a községi előjárói tisztet, tehát az autonómiai jogkörbe eső teendőik végrehajtását is állami közgekre bízni.

A közszabadsági kérdések szabad államban magát az államot kivéve mindennél fontosabbak. S ezért igenis kelleni oly instituciókat létesíteni, a melyek a köz- és egyéni szabadság megóvásának újabb biztosítékait képezik. Azért kívánja a kormány az autonóm jogkörök szélesítését s még inkább tényleges és pedig rendszeres gyakorlásának biztosítását s a gyakorlati életbe való bevezetését, ezért kívánja magukban az organizáló törvényekben az ellenőrzési jognak rendszeres köteleességévé tételét, a felelősségrevonás jogának autonóm közgeek részére való biztosítását, ezért kívánja

a közigazgatási biráskodás behozatalát, ezért végül a közigazgatási eljárás, tüzesebb szabályozását és egyszerűbbé tételét.

A miniszterelnök nagy súlyt fektet a közszabadságok s az egyéni szabadság rendszeres és intézményes biztosítására. S egy szabad állam épületét az intézményes biztosítékok megteremtése nélkül betetőzöttnek nem tekintheti, de éppen a modern haladók s a valódi közszabadságértékek érdekében semmit sem tartana oly veszélyesnek, mintha a sürgős megoldást igénylő kérdések elodáztatnának, míg a biztosítékok egyike vagy másika, avagy azok mindegyike megteremtve nincsen.

Majd a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott beszámoló beszéd. Ez a része keltezt legnagyobb hatást; a miniszterelnök fejtegetései alatt még az oláh papok is folyton helyeslőleg bókolgattak.

A nemzetiségi kérdés, ámbár tulajdonképen ilyen kérdést a miniszterelnök el nem ismer, helyesebben szólva azok a kívánalmak, hogy több nyelvű államokban különböző nemzetiségek szerint külön tagolatok, kerületek állítsanak fel, a melyekben az állam hivatalos nyelvének mellőzésével más nemzetiségek nyelve jusson tulsulyra, nem az új kívánalmak közé tartozik.

Az egy állandóbb jellegű politikai eszme, a melyet talán már a közel jövőben más társadalmi, gazdasági és szociálisztikus jellegű kérdések meg fognak fosztani elsőrendű fenyegető jellegétől.

Ezek a nemzetiségi igények külföldről áptatnak, külföldről létesítenek, nem ugyan a hivatalos külföldtől, hanem igenis a magántársulási részéről. Minket a művelt Európa a nagy emberiség előtt azzal vádolnak, hogy mi egy inhamánus, egy erőszakos, egy megsemmisítő politikát akarunk itt követni.

Azért említi fel ezt éppen itt, ahol közvetlen a helyszínén szerezhnet magának mindenki meggyőződést a valódi helyzettől, hogy honstatálja nem hallgatónak, hanem kifelé ezen vádaknak valótlanságát és hátatlanságát. — Ezen igaztalan vádakkal szemben nekünk gondoskodnunk kell arról, hogy a mennyiben törvényellenes cselekvények követtetnek el, azok törvényes uton megtoroltassanak, nekünk gondoskodnunk kell arról, hogy ezen országban a terrorizmusnak tere ne legyen, és azért szükséges olyan rendőri intézkedéseket tennünk, — meg is tették azokat — hogy a köznyugalom biztosítékait intézményesen

egész határozottsággal nyujtani képesek legyünk. (Helyeslés.)

Egyes gyűléseknek tartását a kormány meg nem engedi és jövőre sem fogja megengedni, mert azt az elvet vallja és tartja fenn, hogy a gyülekezés és egyleti jog a magyar állampolgároknak jótéteménye, egyik közszabadsági intézménye, de ezt a gyülekezési és egyleti jogot úgy gyakorolni, hogy az nem magyar állampolgárok részére is itt az ország területén hozzáférhetővé tétessék, nem lehet, az ilyen gyülekezéseket meg nem engedhet. Sőt a szükséghez képest korlátozó és tiltó intézkedéseket fog a tekintetben is tenni, hogy egyesek a külföldre igazolatlanul ne provokálhassanak, a külföldről segítséget olyan bajok ellen, a melyeket ha vélik, hogy léteznek, itt benn kötelességük orvosolni, ne kérhessenek. De aztán ezen szigorú, a köznyugalom, az állam integritását biztosító intézkedésekkel szemben szilárdan fel kívánja tartani a magyar politikának azon sarkalatos elveit, melyek 1868 óta változatlanul irányadóak, melyek abban állanak, hogy a magyar állam integritásának megbontására semmi nemű kísérletet tenni nem engedünk, semminemű új közjogi taglalatokat, melyek nemzetiségek szerint különböztetnék meg ezen ország lakosait, melyek ön nemzetiségek szerint tagolt közigazgatást, vagy bármily kerületeket és beosztásokat létesít, nem engedélyezünk. Másrészt azonban a törvények alkalmazásában az állampolgárok között semmi nyelvi különbségeket nem teszünk. Öket egy gondos adminisztráció előnyeibe s jótéteményeiben minden irányban részesítjük, sőt, a mennyiben az állam hatalma és közrehatása engedi, még arról is gondoskodni fogunk, hogy azt az önértetet, azt az öntudatot adjuk meg más ajku polgártársainknak, hogy ők ezen államban minden tekintetben egyenjogú polgárai legyenek. A miniszterelnök végül a bányászat emelésére nézve tett biztató ígéretet.

E hatalmas beszéd elolvasása után konstatálhatjuk, hogy a szatmári és nagybányai utazás elsőrendű politikai esemény, mely egyrészt hatalmas zárköve egy diadalmas campaignnak, másrészt pedig irányjelzője annak a büszke jövőnek, mely elé ées szemmel, szilárd kézzel és tántoríthatlan erélyvel kormányozza államhajónkat Wekerle Sándor.

Ismét csendesen folytak a napok Tóni néni fehér szobájában.

Olykor az öreg asszony emlegette leányának Sándort.

Milyen kedves volt, milyen szépen be zéigetett, mintha csak most is hallanám, mintha csak most is látnám szőke fejét magam előtt!

Nagy szórakozás volt neki a fiatal íróra gondolni.

Egy este azonban — talán kissé rosszul érezte magát, — erősebben lepte meg a halál félelem, nyugtalanul, izgett-mozgott, befűtött a kis vaskályhába, majd ismét kötését vette elő.

Leánya pár percig aggódva figyelte, aztán csöndesen szólt hozzá:

Mama, még nem olvastuk a lapot, egy novella van benne Sándortól.

Az öreg asszony szeme megcsillant, s csak annyit szólt leányához: Olvasd.

Csendesen, mint egy lombban ült az öreg asszony nagy karos székében, s mély figyelemmel hallgatta leánya egyhangú, kissé akadozó felolvasását.

Előbb úgy állott a novella hősnőjével szemben, mint valami idegennel, aztán mintha valamely régi ismerősre talált volna, végre felismerte magát benne.

Hiszzen ő volt abban a szerelmi történetben leírva tulajdon ő maga, az ő házatája, az ő élete, az ő saját személye.

Aztán jött egy ábrándos mese egy emberről, kit ő szeretett, kit ma is szeret, a ki miatt férjét sohsem tudá szeretni.

Tóni néni fejében megcsillant az a gondo-

lat, hogy lett volna, ha az az ember igazán él, ha igazán találkozik vele?

Kissé haragosan, de mégis bizonyos kellemesen nyugtalan érzéssel mondá:

No lám, milyen regényhősnőt csinál belőlem az a bolondos fiú!

Másnap ismét csak a novellára gondolt, hogy lett volna, ha az az ember igazán él?

Lassan-lassan alakot öltött a novella hőse szívében, talán öntudatlanul, valamely rég elfelejtett, rég elporladt táncosára gondolt?

Mindig jobban megösmerte azt, kit e regényben „szeretett“, mind jobban elhítte, hogy élt, hogy a sors szakította őket el egymástól, hogy sokat szenvedtek a miatt s hogy igazán nagyon-nagyon szerették egymást, akkor, réges-régen, mikor még a rózsáknak édesebb volt az illata, a csillagoknak fényesebb a fénye, mikor még nem volt „ilyen rossz a világ.“

Néha azon vette magát észre, hogy kötés közben sóhajtozik s a félig kész, durva pamut harisnyára kezében egy forró könyecsepp hullott. Máskor ismét nyugtalanul kerestt régi leveleit, elfelejtett könyveit között, s ha egy lapra rányitott, melyen egy régen virult virág barnás teteme feküdt, úgy elgondolkozott:

Ki is adta ezt nekem? Igaz, a férjem, még vőlegény korába.

Ilyenkor ismét csak sóhajtott, s türelmetlenül tette le a könyvet: hogy nem lelta „azt az emléket,“ melyet keres.

Miért sóhajtott, kit siratott ez a józan, öreg asszony? Leánya sokat töprengett e felett, de csak nem tudott nyitjára jönni.

Szegény mama, nagyon öregszik! gondolta magában, s nyugalmasan rakta tovább pátienc-ját.

Pedig épen egy távol rezgő visszfénye a fiatalságnak, az életláznak volt az, a mi az öreg asszonyt átjárta.

Lassan-lassan az egész mult — melyről mindig azt hisszük, hogy változhatatlan — átalakult Tóni néni lelkében, valami egészen más lett.

Ugy látta most már, hogy sohsem szeretete férjét, hogy mindig boldogtalan volt vele — pedig csak olyan meglegedett volt, mint a „boldog asszonyok“ átlaga szokott lenni.

De ő ezt most másképp látta, eitöprengett felette, s csak mormolta: Másképp lehetett volna, másképp lehetett volna!

Egy este leánya, szokása szerint, kis asztalára az ágya mellé elkészítette a vizes poharat, az órát, atyja arcképet, ugy, hogy édes anyja szeme, ébredésénél mindjárt megtalálja férje vonásait, — így volt ez szokásban már 40 év óta.

Lefekvés előtt az öreg asszony izgatottan motozott éjjeli asztalkáján, ide-oda rakosgatta az órát, majd ivott, s ismét letette a poharat. Majd megszokott mondását ismételtegette félhangon: Másképp lehetett volna, másképp lehetett volna!

Egyszerre csak — ugy, hogy leánya észre ne vegye, heves, gyors mozdú attal — a falhoz fordította férje arcképet.

(A „M-g“-ből.)

— **Magyarország és Románia.** Bécsből megbízható helyről írják a „P. C.”-nek: „Kálnoky gróf az idén is, tavaly is, ismételten igen erélyes és sürgős figyelmeztetéseket intézett a román kormányhoz a romániai izgatónak a nemzetközi jogot sértő, a magyar állam érdekeivel szemben egyenesen ellenséges üzelmei miatt, akik a román nemzetiségű magyar állampolgárok körében hazaáruló fondorlatokat ültetve prédikálnak, becsapásznak és pénzszelvényekkel támogatnak. Ezeknek a felelősöknek gyakorlati eredményét mindenesetre csak akkor lehet várni, ha a román kormány a saját állami és monarchikus rendje érdekében kénytelen lesz a parlamenttől új törvényhozási felhatalmazásokat kérni, hogy sikerrel fellépjen a román sajtó egy részének anarchista, mindennap büntényeket prédikáló üzelmei ellen. A román kormány a bepolitikai anarchia ily excessusaival szemben ma épp oly tehetetlen, mint a francia és az olasz kormány volt a sajtótörvény reformja és az anarchista büntények és propaganda ellen hozott törvények megszavazása előtt. Kálnoky gróf a delegációk ülése alatt a magyar delegátusok elé, anélkül, hogy interpellációra várna, kimerítő felvilágosításokat fog ez ügyben terjeszteni.”

— **A kínai japán háború.** Sanghaiból azt a más oldalról meg nem erősített hírt közlik, hogy a japánok elfogtak három kínai hadihajót Kobe-ben (Hioko) a japánok rátörtek az ottani kínaiakra és sokat felkoncoltak, míg a kínaiak Takunál az arra áthaladó japán követeket támadták meg. Japán ezért elégtételt fog követelni. Az egyesült államok kormánya elhatározta, hogy a koreai kérdésben az európai nagyhatalmaktól függetlenül jár el. A Times értesülése szerint Anglia és Oroszország felszólítja Japánt, hogy vonja ki seregeit Koreából. A koreai viszonyokat a két nagyhatalom nemzetközi konferencia útján kívánja rendezni.

— **Belföldi hírek.** (Molnár Béla képviselő beszámolója.) Olasz-Liszván, a városháza udvarán Molnár Béla országgyűlési képviselő nagy közönség előtt mondotta el beszámoló beszédjét. Beszélte pénzügyünk örvendetes konszolidációjáról, az egyházpolitikai reform szükségességéről, és hosszabban polemizált gróf Apponyi Albert jászberényi beszédjével. — (A herceg primás Blaha Lujzánál.) Mint a Pester Correspondenznek táviratozzák Balaton-Füredről, a herceg primás vasárnap délelőtt titkára, Kohl Medárd kíséretében meglátogatta báró Splényiné-Blaha Lujzát és hosszabb időt töltött a művész család körében.

— **Külföldi hírek.** (Magyar miniszterek Lembergben.) A magyar miniszterek a galíciai országos kiállítás a legszigorúbb inkognitóban fogják megsejmelni, úgy, hogy kívánságukhoz képest semmiféle hivatalos fogadás nem lesz. — (Változások a diplomáciai karban.) Ehrenthal báró szentpétervári nagykövetségi tanácsos kinevezését bukaresti követté biztosnak tartják, minthogy Goluchovskij gróf ragaszkodik lemondásához. — (A szerb miniszterelnök Bécsben.) Nikolajevics szerb miniszterelnök Budapestről Bécsbe érkezett. — (Sándor király és Risztics.) Belimarkovics exregens fáradozásai következtében végre kibékült Sándor király Riszticsel. Risztics, amint visszaérkezik nyaralásából, rögtön személyes érintkezésbe lép a királlyal.

Nyílt kérdés

a helybeli kath. gymnasium vezetőségéhez.

Évek óta tapasztaljuk, hogy — a többi középiskolákat nem említve — a debreceni kath. gymnasiumba nem vétethetik fel valamennyi, oda feltételre jelentkező ifju, hanem a tanintézet igazgatósága kénytelen évenként többkevesebb — a legutóbbi Értésítő szerint a mult 1893/4. tanév elején 23 tanulót elutasítani,

mivel részükre a — semmi szépitést nem használva — már egészen elavult, éktelen és iskolai célokra alig alkalmas iskolaépület szobáiban (termeknek nem mondhatók) helyet már nem talál. De évek óta tapasztaljuk azt is, hogy a középiskolába járó ifjúság száma folytonosan növekszik és a most fennálló középiskolák mind színig meg vannak telve tanulókkal. Kétségteljesen tehát bizonyos, hogy Debrecenben legalább is három teljes középiskolára van feltétlenül szükség. Azt is látjuk, hogy a ref. főgymnasium és az állami főreáliskola megtették a maguk részéről a megtehető, a mennyiben az alsó osztályokat, hol t. i. legnagyobb szükség mutatkozott, párhuzamosították; de nem történt eddig e tekintetben semmi sem a kath. gymnasium részéről, mely azon állapotban van most is, mint volt 1773-ban, mikor felépítették. Akkor e gymnasium megtehetett ugyan a középiskolai célnak; de most midőn ugy a tanuló ifjúság száma, mint az osztályok, tantárgyak és a tanításhoz szükséges taneszközök nagyon is megsaporodtak s így mindezek részére sokkal több és nagyobb helyiség kívánatik, mint kellett a mult században: a legszéresebb igényeknek sem képes többé eleget tenni, a középiskolai törvényvel pedig homlok-egyenest ellenkezik.

Mindezen okoknál fogva és tekintetbe véve azt is, hogy ugy a helybeli szülők, mint Debrecen város nagy vidéke méltán és talán jogosan is elvárhatják, hogy gyermekeik részére itt a kor kívánalmainak megfelelő s a magas kormány vezetése alatt álló harmadik középiskola létesíttessék: azt a kérdést vagyok bátor a szülők tájékoztatása végett a kath. gymnasium Elöljáróságához intézni: szándékozzatik-e már a legközelebbi időben e gymnasium rendbehozása s kiépítése, illetőleg abban a felső osztályok megnyitása? történtek-e eddig ebben az ügyben intézkedések és mily stadiumban van a kath. gymnasium rendbehozásának ügye? Azt hiszem, hogy nem követek el ezen kérdés felvetésével sértést senki ellen sem: de azt meg tudom egész bizonyosan, hogy a kedvező válasz számos szülőnek és igen sok helybeli és vidéki lakosnak örömteljes megnyugtatóra fogna szolgálni, nem is említvén azt, a mit minden elfogulatlan józan ítélő és a várost igazán szerető ember tud és a mi tekinteten kívül semmi esetre sem hagyható: hogy a harmadik középiskola rendbe hozása s megnyitása nagy befolyással lesz az alföld tanügyének s kulturájának emelésére s felvirágzására.

Debrecen, 1894 augusztus hó 6.

Non quis...

Felhívás

városunk lakosságához az országos tanszerkiállítás ügyében.

Városunknak mindazon lakói, kik tisztességes butorozott kiadó szobákkal rendelkeznek s azokba az országos kiállítás tartama alatt — augusztus 17-től szeptember 2-ig — ingyen vagy jutányos napi árért vendégeket fogadni hajlandók: felkéretnek, hogy e szándékukat a kiállítási irodában (kereskedelmi akadémia, I. emelet.) reggel 8 órától este 6 óráig, legkésőbb f. hó 15.-ig jelentsék be.

Az elszállásoló bizottság elnöksége.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta minden nap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreceni távirtda hivatalnál augusztus 7-én: meleg.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. augusztus hó 7-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 18.6 C. fok. Légnyoimas 762. millim. Szélirány északi. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugyanezen idő alatt legnagyobb hőmérséklet 28 fok. Legalacsonyabb hőm. 15 fok.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon. ként d. e. 10-től 12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Kereskedelmi Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óráig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A közügyesítő egyesület” első iskolai műhelyében (főreáliskola földszint) szerdán és szombaton d. u. 3—6-ig munka tanítás-folyik.

Katonai ténzere kedden és szombaton d. u. 6 órakor a „Nagyerdő”-ben.

Zeneestély az „Angol királynő” szállodában mind a kedden, pénteken és vasárnap.

Orfeum a „Koron”-ban, kezdete minden este 8 órakor.

A tanszerkiállítás vendégeket fogadó bizottsága minden vasárnap d. e. fél 11 órakor a Gönczy-egyesület „Otthon”-ában ülést tart.

A „Margit” fúrdő vendéglőjében minden vasárnap d. u. cigányzene játszik.

Verseny-kuglizás június 1-től — augusztus 15-ig vasárnap a pénzügyi tisztviselők közt.

A tűzoltó-zenekar minden szombaton, vasárnap és ünnepnapon este a „Budapest” sörcsarnokban játszik.

Aug. 13. d. e. 9 órakor a hajdumegye jegyző-egylet közgyűlése, a megyeházán.

Aug. 15. „István” malom-társulat rendkívüli közgyűlése.

Aug. 15-ig lakások bejelentése az orsz. tanszerkiállítás tartamára Debrecenbe érkezők számára, az országos kiállítási irodában (kereskedelmi akadémia) naponként reggel 8 órától esti 6 óráig.

Aug. 18. Országos tanszerkiállítás me nyitása.

Aug. 6—14. Debreceni nagyboldogasszony napi országos vásárok következő rendben: 6—7-én bór, gyapju, mész stb. toll, iparcikkek gabonamétek és mindenféle terményvásár, 9—10-én juhvásár, 11—2-én sertésvásár, 12—13- n lóvásár, 13—14. baromvásár.

Augusztus 24-én és 25-én tiszántúli ev. ref. középisk. tanáregyesület közgyűlése.

Október 1—9. Debreceni Dienes napi országos vásárok következő rendben: 1—3-án bór, gyapju, mész, toll, iparcikkek, gabon nemtek és mindenféle terményvásár, 4—5-én juhvásár, 6—7-én sertés vásár, 7—8-án lóvásár, 8—9-én b. romyásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

— **A vásár.** Tegnap vette kezdetét e hó 14.-éig tartó nagyboldogasszony napi vásár, melynek élénk képe már is felismerhető a városban. Most tulajdonképen még csak a bór vásár öltött nagyobb dimenziókat, de azért az utcákon és tereken egymást érik az idegen arcok, vidékről beözönlő emberek, kik látható örömmel szemléltetik a mind modernebb, egyre nagyvárosiasabb külsejű Debrecent. — Valamikor a vásárok voltak nagyok, most a város növekszik és emelkedik minden izében, a hová a szem lát. Akad mulatsága is a vásáros népnek, laci-konyha a fonatos soron, panoráma, állatsereglet, körforgó a vásártéren ide be a Mezei János tulnyomóan magyaros orfeuma, — hol az igazgató és nejeének, továbbá Váry Kálmánnak az előadásában jóízű bohózatokat is adnak, más hol pedig jó zene nyújt szórakozást. Meg fogják lepni az idegent az „Angol királynő” ujonnan berendezett éttermei, vagy a fővárosias ízléssel restaurált „Hungária” kávéház, a „Nagyerdő” s a „Margit”.

fürdő" szintén kínálnak szórakozást. — Egyszóval a portfelbős, kánikulai légkör meghűtével, este lesz hol üdülünk és szórakozunk s hogy ezt a vásáros közönség annál zavartalanabban élvezhesse, kívánjuk, hogy Fortuna asszony mindvégig karon fogva sétálgasson Mercurius ural.

— **Még egy rendkívüli közgyűlés.** A gépés kocsijavító műhely számára szükséges területek megszerzése illetve a kereskedelemügyi miniszter részére átengedése tárgyában tegnapi összehívott rendkívüli közgyűlés — mint már írtuk — nem volt határozatképes. Ennélfogva a közgyűlés a törvényszerű névszerinti szavazás megejtésére új terminust tűzött ki, még pedig folyó augusztus hó 17-dikén délelőtt 10 órára, amit azzal közlünk az érdekelt bizottsági tagokkal, hogy ez a rendkívüli közgyűlés is csak az összes bizottsági tagok létszámának abszolút többségével vagyis 106 szavazattal hozhat érvényes határozatot.

— **Laktanya átadás.** Kossuth- és Sz. Anna utcák végén a régi Pavillon kaszárnya környékén új csinos város rész emelkedik, csupa modern izlésű, mansard fedelű épületekkel, melyeknek látkepe kellemesen lepi meg a Szatmár és Nyirágháza felől vasuton érkező idegeneket körülbelül negyedfélszáz ezer forintba került ez a csinos épület-csoport a városnak, mely e helyen Mars fiainak emelt kényelmes otthont. Az új gyalogsági laktanya ez. Az építés ugyan még nincs teljesen befejezve; a főzéstisztító pavillonok belsejében még javában dolgoznak asztalosok, lakatosok, mázólok, — s a régi laktanya épületek, melyeket a köznépi, hiába terjesztgeti fekete szárnyait a kapu felett a kétféjű sas, ma is Kossuth-kaszárnyának szeret nevezni, még gyökeres átalakításra várnak; de azért a már egészen kész pavillonokat ma délelőtt hivatalosan átvette a katonai hatóság az épített és tulajdonos várostól. — Az átvételnél jelen voltak a város részéről Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester; Ábrahám László t. főügyész, Balogh Mihály volt főmérnök, Stáhl Géza h. főmérnök, Novák Ferenc építész; a katonaság részéről Suvich ezredes, Krechy alezredes, műszaki igazgató (Aradról), Helm őrnagy és Matnich kapitány intendáns (N.-Váradról); az állam részéről pedig Latinovich Mihály kir. mérnök. Jelen volt Tóth István egyik építési vállalkozó is. — Az átadás ezúttal a négy egyemeletes legénységi pavillonra, — 2 konyha épületre, fűdőházra, börtönépületre és kocsiszínre nézve történt meg. Az átadásra vonatkozó jegyző könyvet délután veszik fel. A város a katonai kiküldötteket délből a Bikában megvendégelte. A 39. gyalogezred legénysége pár nap múlva beköltözködik a tágas, egészséges laktanyákba. E laktanya építése következtében a Kovács, Oláh és Tóth nevű avult fiók kaszárnyák felszabadultak.

— **A közigazgatási bizottság** tegnap délután tartotta meg havi rendes ülését gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt. Az ülésen felolvasott július havi polgármesteri jelentés szerint a rendőrség lopásért 8, rendőri kihágásért 104, testi sértésért 3 egyént tartóztatott le. A városról eltoloncoltatott 39, keresztül toloncoltatott 34, kényszerítve levéllel kiutasított 18 csavargó. Az elsőfokú iparhatóság különböző iparágak önálló gyakorolhatására 50 egyént látott el ipariga zolvánnyal, munkakönyvet kiadott 83 darabot. A katonaság létszáma volt 1106 közhadsereg- gőli és 739 honvéd összesen 398 lóval. — A lakosság állami adó fejében mult és folyó

évekről 10678 forint 8 krajcárt fizetett be. Befolyt továbbá a városi adóhivatalnál hadmentességi díj 364 frt, idegen adó 346 frt idegen illeték 1259 frt, végrehajtási költség 116 frt, iparkamarai illeték 16 frt, járda adó 7 frt, közmunkaváltás 122 frt, utadó 1494 frt házalási adó 3 frt. A községi bíróságnál 312 panasz fordult meg, melyből 305 nyert elintézését.

— **Városunk egészségügye.** Dr. Sárváry Gyula t. főorvosnak a közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentése szerint július hónapban főleg a csecsemők között nagy számmal észlelt gyomorbelhuruttól volt megtámadva. Váltóláz is gyakran jelentkezett úgy felnőttek mint a kiskorúak között. Heveny ragályos betegségek közül szórványosan fordultak elő roncsoló toroklob és hagymáz esetek, — amaz öt, emez egy ízben okozott halált. A város bel- és külterületén 151. ref. 44 r. k. 1 ág. ev. és 14 izr. összesen 210 gyermek született (116 fiú, 94 leány) a mi elég magas születési százaléknak — 42.72% — felel meg; a szülőketnek 16% a törvénytelen volt. Halva 16 gyermek született. Meghalt 135 ref., 40 r. kath., 2 ág. ev. és 14 izr. vallású, összesen 191 egyén (99 fiú és 92 nőnemű) A halálozási arány 38.88%-ot tesz. A természetes szaporodás tehát egy hónap alatt mindössze 19. Házasságra lépett 22 pár ev. ref., 4 pár r. kath., 1 pár ág. ev. és 4 pár izr., összesen 31 pár. Az élelmi szerek orvosrendőri vizsgálatánál 15 db borsókás sertésbuzs találtatott.

— **Debrecen képekben.** Debrecen város köz- és nevezetesebb épületeinek képét fogja bemutatni a Vasárnapi Ujság legközelebbi száma. — **Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő** ugyanis a napokban a székesfővárosban tisztelegvén a vallás- és közoktatásügyi miniszternél, lépéseket tett egyúttal arra nézve, hogy ez első rangú képes lap legközelebbi száma városunkat ösmertesse képekben és írásban. A V. U. e hó 19-én a tanszerkiállítás megnyílásának napján debreceni számot ad, egészen Debrecennek szentelve, a melyben benne lesznek a főpiac, a Kossuth-utca, a ref. nagytemplom, a kollegium a gazdasági tanintézet, a kereskedelmi akadémia, zenede, real- és általában az összes iskolák s minden nevezetesebb középület. A fényképek előállítását Eötvös K. Lajos tanfelügyelő megbízásából Dézsi Lajos amatőr fotografus eszközöli.

— **A közbiztonsági ellenőre.** Gróf Dégenfeld József a közbiztonsági ellenőri állásra Steiner Jakab hortobágyi állatorvost nevezte ki. — Steiner az ellenőri állást e hó 10-én foglalja el. Az igazgatói állás egyelőre betöltetlen marad.

— **Az adózó Debrecen.** Julius hónapban a gazdák aratnak, a kincstár annál kevesebbet, de majd következik szeptember, mikor meg a kincstár takarítja be annak tizedét, a mit a gazdák júliusban verejték-s fáradsággal arattak. Mindazon által az állam egészen meglehetőleg elégedve a július havi adózások eredményével. Mert egyenes adóban 36375 frt 13 kr folyt be, 3118 frttal több mint az előző évi júliusban. A város közönségét július végén 307185 frt adóhátralék terheli, 39258 frttal több mint tavaly ilyenkor. Hadmentességi adó 352 frt fizettetett be, s jelen eg 6846 frt ilyen adóhátraléka van a városnak, 431 frttal kevesebb mint a mult évi júliusban. A bélyeg Hajdumegyét is számítva 12893, a jogilleték 12183, a dijjövedék 378, a dohány jövedék a megye fogyasztását is számítva 48831, a határvám jövedék 8925, a fogyasztási és italadó pedig 33392 frtot jövedelmezett. A mult évi eredményhez képest emelkedés mutatkozik a jogilletéknél, dohány és határvám jövedéknél, például a mult hónapban negyedfélszáz forinttal többet füstölt el a város és megye lakosság, mint a mult évi júliusban.

— **A kórházi bizottság** holnap délután 1/4 órakor a város háza kistermébebe ülést tart, melyen az igazgató főorvos féléves jelentését veszi tárgyalás alá.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A tegnap tartott városi közgyűlés jegyzőkönyvet ma délelőtt hitelesítették.

— **Jegyzőválasztás a vármegyén.** A Kovács Gyula polgármesterre választásával megüresedett II. aljegyzői állás, mint értesülünk, nemsokára be fog tölteni. A választást ugyanis az öszi rendes megyegyűlés fogja megejteni.

— **Tűzoltók nagy gyakorlata.** A székelyhidi járáshoz tartozó összes községek tűzoltói tegnap, hétfőn tartották meg Székelyhidon nagy gyakorlatukat s ez alkalommal számos érdekes ünnepélyt rendeztek. A mint levelezőnk írja, már reggel nagyszámu nép nyüzsgött a tűzoltó-laktanya körül, melyet ez alkalommal számtalan zászlóval díszítettek fel. Itt várták be a székelyhidi tűzoltók a vidékieket, kik a legvidékebb hangulatban vonultak be a vendégszerető város falai közé. Beöth y László főispán érkezése d. e. 1/2 10 órára tüzetett ki; fogadtatására lovas bandérium ment ki a vasúthoz, de a főispán nem jöhetett el az ünnepélyre, mi a közönségre a legjobb benyomást gyakorolta. 1/2 11 órakor vették kezdetüket a tűzoltó gyakorlatok, melyeknek példás rendje, szabatosága és gyorsasága nagy feltűnést keltett. A résztvevő 12 községből jutalmat nyertek: Diószeg, a csavaros mozdonyfecskendővel, Nagy-Léta, kocsis fecskendővel, Székelyhid, kocsis tömlőkkel. Az iskola-szerelésnél szintén díjat nyert a székelyhidi fiúcsapat, a mely 12—15 éves önkéntesekből alakult. Bámulatos ügyességgel hajtották végre a nehéz gyakorlatot s már multjok is van a tűzoltás terén, mert néhány hét előtt ök mentették meg a kigyult székelyhidi szolgabíró irattart. Az ünnepély déli 12 órakor ért véget s igazán kedves emlékekkel gazdagította a jelenvölvöket. Erre következett a fényes és kedélyes lefolyású bankett, a mely este 8—9 óráig tartott. Nem kevésbé sikerült a 1/2 10-kor kezdődött táncmulatság, melyben részt vettek Székelyhid összes szépségei, többen Debrecenből és vidékről is.

— **A helybeli vadásztársulat** választmányáa augusztus 6-ikan ülést tartott, melyen kijelentett az is, hogy a társulatnak több tagja nyári tanmulatságot rendez saját kötségére a halapi erdőben, amely igen érdekesnek ígérkezik s tudomásunk szerint a társulatnak nagyon sok tagja vesz benne részt. A mulatság tiszta jövedelme jótékony célra fordítatik.

— **Tíz éves találkozás.** Tudatom azon kartársakka, kik Debrecenben a képezdei tanfolyam III. évét 1884-ben végezték, hogy a f. év aug. 12-ére tervezett 10 éves találkozás — többek kívánatára — a tanszerkiállításra való tekintettel: aug. 18-án fog megtartani. Gyülekezési hely: a Kossuth-utcai fiiskola, Debrecen, 1894. aug. 7. Demjén Lajos ref. tanító.

— **Jószivek adakozásai.** A tűzhalállal kimult szerencsésén gőzmalom munkások árváinak családjainak segélyezésére fáradságtalan buzgalommal gyűjtögeti a nemes szívu M a y e r Emilné urhölgy a részvét adományait. 500 frtnál többgyű t már össze erre a célra. A lapunkban folyó hó 2-án kimutatótt s buzgó gyűjtő által a takarékpénztárba helyezett 380 frt hoz újabban adkoztak: Özv Kovács Lajosné 5 frt, Özv. Tóth Gyuláné 5 frt, Vecsey Imréné 3 frt, Lewitter Miksa 5 frt, Kronavec Gyula 5 frt, Áron Jenő 5 frt, Szilágyi Mór a nagyváradi „László" malom igazgatója 10 frt, Lichtschein Dézso 10 frt, Berger Henrik (Karlsbad) 10 f. Riekl Géza 5 f. Pongrácz Géza 5 frt, Szabó Miklósné 5 frt, Szabó Anikó 1 frt, Osztrák-magyar bank 50 frt, Szabó Zsigmond 3 frt, Fráter Gyula 3 frt, Tikos István 2 frt, Szathmáry Mihály 1 frt, Ciffer Nándor 1 frt, Dömsödy Ferenc 1 frt, Károly József 1 frt, Demetrovics Pál 3 frt, Miskolczy Nándor 2 frt, Montay Gábor 1 frt, Szentesy Jánosné 1 frt, a „Debreceni Ellenőr" szerkesztőségéhez beküldött 3 frt 50 kr. Ez újabb 150 frt is ma az első debr. takarékpénztárban helyzetetett el gyümölcsözés végett.

— **Ellopták a tollát.** Bizony nem hitte volna Grószman Dávid, a mikor elindult Székelyhidról a debreceni vásárra, hogy még mielőtt meglátná a sokadalmat, szerencsésen

megszabaduljon eladásra szánt, zsákokba szépen belevarrott ludtollaitól. Pedig bizony így jár: ő. A székelyhídi határban levő „Rózsás“-csapszéknel megállott a lovakat megejtetni, magát meg megitatni s mire az üveg bor felbörpítése után kiment szekerehez, hire-hamva sem volt a szekérre zsákokban felrakott, mintegy 50 kílónyi tollnak. Eltűnt, elvitte a szél, vagy talán — valaki. A kárvallott a mezőrendőrkapitányságnál jelentette a dolgot, a mely most keresi az eltűnt tollakat.

— **Kossuth szobra.** Kossuth Lajos Debrecenben föllábitandó szobrára ma a szoborbizottság pénztárosához beérkezett az 1259. sz. gyűjtő-iv. Aláírtak: az ő-fehértói ev. ref. egyház 2 kor. Zuckerman Eliás (Ó-Fehértó) 2 kor. Összesen 4 korona.

— **Gyújtogató inas.** Megirtuk, hogy a múlt héten Nagy-Péterfia utcán, a 933. sz. háznál, az n. n. városi serháznál az udvar hátulján levő jégverem ösmeretlen okból kigyuladt. Péntek reggel pedig a szomszédos 944. sz. háznál véletlen szerencsének köszönhető, hogy nagyobb tűz nem pusztított. — A ház Nagy Lajos csizmadia-mester tulajdona. — A házigazda reggel órákor kimenvén az udvarra, megremülve vette észre, hogy a fűszekéből, amely a kigyuladt jégverem mellett van, sűrű füst tödül kifelé felnyitván a fűszekajtáját, egy c-omó szalmát és forgácsot találtak az egyik szögletben, mely már ugyancsak égett. A tüzet azonban hamarosan eloltották, még mielőtt az nagyobb mértékűt oltott volna. Mivel szalma és forgács nem szokott lenni a kamrában, fölmerült a gyanu, hogy valaki szándékosan vitte oda és gyújtotta meg. A házigazda legkisebb fia Nagy Gábor nevű tanonca, aki azonban nem fia Nagy Lajosnak, csakugyan ki is vallotta, hogy neki K. A. Julis nevű szakácsnéja 2 frtot ígért, ha meggyújtja a kamrát, ennek leérese esetén még másik 2 frtot is. A rendőrség a vizsgálatot azonnal megindította, tegnap pedig úgy a szakácsnét, mint az inast az ügyészségnek adta át, ahol a vizsgálat tovább folyik.

— **Milyen lesz az augusztus?** A csillagászok számadás tapasztalatok és saját megfigyeléseik alapján a következő számításokat veszik: 1775-től 1894-ig a július hónap 26 szor normális, vagy csak valamivel volt melegebb a rendesnél. A rákövetkező augusztus 16-szor nagyon meleg volt; 26-ból 12 esetben hűvös július előzte meg. Azután csak 6-szor volt meleg az augusztus. Végül 8 esetben 12 közül meleg volt a tavasz, mint az idén. E 8 esztendőben csak háromszor volt meleg az augusztus. A folyó év eddigi időjárásához leginkább hasonlított az 1831-iki és 1862-iki. Mindkét esztendőben kis-é hűvös volt az augusztus. Ehhez járul még, hogy július második felében jelentékeny ingadozások mutatkoztak az időjárásban, Ezek után feltehető, hogy agusztus hava az idén egészen véve normális lesz, inkább kissé meleg és jelentékeny időjárási ingadozásokat fog fel ütnetni.

— **Új gyógyszerár H. Bőszörményben.** Hajdu-Bőszörmény 21 ezer lakost számláló városa új gyógyszerárt kapott az eddig meglévő 2 gyógyszerárt mellé. Az új gyógyszerárt felállítására Schuck József gyógyszerész nyert engedélyt. Rásó Gyula kir. tanácsos alispán e hó 11-én fogja az új gyógyszerárt megvizsgáltatni.

— **Kik akarnak szülésznek lenni?** Figyelmetnek mindazok, kik a nagyvárad m. kir. bábaképezdén az 1894/95 évi téli tanfolyamra magukat állami segély mellett felvétetni óhajtják, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett, keresztlevél, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat f. é. szept. hó 1-ig hozzám küldjék be. Kelt Nagyváradon, 1894. augusztus 5-én. Dr. Konrad Márk.

— **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi számában a helyi hírek rovatában, a városi közgyűlésről írt cikkünkben a „büszke ur és kálvinista Róma... helyett büszke urbs és... stb. olvasandó. — Félreértések kikerülése végett megjegyezzük azt is, hogy a belügyminiszter a polgármestereket nem a Kossuth-szoborra való gyűjtéssel bízta meg, hanem a belügyminiszter által a polgármesterek és alispánok vannak általában

véve felhatalmazva különféle közéleti és könyör-adományok gyűjtésének eszközésével. E-re hivatkozott Simonffy Imre polgármester tegnap, midők a budapesti Kossuth-szoborra való gyűjtés viszonzárára igyekeztek némelyek rávenni a mely gyűjtésre pedig őt a Kossuth szobor országos bizottsága kétése fel.

— **Elveszett.** Folyó hó 2-án d. e. 10 és 11 óra közt az Első debreceni takarékpénztártól a város-há ig jövet elveszett 2 db 1000 frtos bankjegy. (Nem 100 frtos, mint ezt tegnapi lapunkban tévesen közöltük.) kérik a becsületes megtaláló Hanke Emil ügyvéd-nél Teleki-utca 2173. sz. a. jelentkezni, a hol megfelelő jutalomban fogrésztesülni.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál általában minden gyomorbetegség, a valódi „Moll féle Seidlitz porok“ bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerak föött, mint gyomor erősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlaubén 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári elvénnyel és aláírásával.

Tragédia.

Ha van lelkükben érzés, szívükben szánalom, olvassák el a históriámat. Szomorú az ugyan és egyszerű is, mulatni nem fognak rajta, de benne rejlik egy járásbíróági tollnok élet egész tragikumája, egy megtörni készülő szív kimondhatatlan keserve.

A szóban forgó járásbíróági tollnok én vagyok. A históriám pedig a következő:

Megértem már husz zord telet és tizenkileuc nyarat (a tavaszokat és őszyket nem s számítva), de a szerelmet még nem izlelém.

Életem nyarával ez megváltozott. Mégismertem őt. Ő egy 15 éves bakfis volt (még most is az), akinek pusztá gondolata is megrezteté szívem hurjait. Álmodozó szemek kékek valának, mint a távoli hegyek és tekintete oly sokat mondó, mint a — de nem. Végül is az író nem tollnok és a tollnok nem író (csak irnok). Én fel tudom venni esetem tényálladékát és ki tudom domborítani a lényeges mozzanatokot, de nem tudom leírni őt. — Mi szerettük egymást tisztá platonikus szerelemmel. Én már hetek óta készültem a vallomásra. — De a kivitelre csak nem akart nyilni alkalom. Mert a mikor lett volna bátorságom, akkor nem voltunk egyedül és amikor egyedül voltunk akkor meg nem volt bátorságom. De a minap bátorító célszokat tett ő egy esetleges vallomás kedvező fogadtatása ügyében, és ekkor iszonyuan erős elhatározás szültett meg bennem: a legközelebbi alkalmat feltétlenül fel fogom használni. Elhatározásom erős és szilárd volt mint a mártírok meggyőződése. Tisztelettel hájoltam meg önmagam előtt, ily bátor elszántságot érezve keblemben.

És az alkalom nem sokáig váratott, mert egyedül maradtunk a kerti lugásban. Mindketten reszkettünk. Tudtuk, hogy két perc múlva megfogjuk egymást csokolni.

A sors azonban másképen akarta. De ne előzzük meg az eseményeket.

— Ilonka, — szólaltam meg iszonyuan tremolázva.

Ilonka örömtől ragyogva és rendkívül kegyes bűzítő pillantásokat vetve reám, ült mellém.

— Már régóta akarok magának valamit mondani.

— Ugyan mit?

— Ó édes angyalom, szívem, egyetlenem, kimondhatatlanul szeretlek.

— Szeretlek, — susogta ő alig hallhatóan és ezzel boldogan mosolyogva lehuynya szemét. A kölcsönkönyvtár révén alapos értesülései voltak egy kellően felszerelt szerelmi vallomás szabályszerű kellekei tekintetében.

Én ugyanezen a réven tudtam kötelességemet és így szóltam magamhoz: No most, János, elérkezett a pillanat, amelyért érdemes volt még élned életednek ezt a huszadik kánikuláját.

Ekkor, ó irtózatoss pillanat, megeredt az

orrom vére. Néma réműlettel szedtem elő zseb-kendőmet és mindenféle lélegzési manipulációval igyekeztem megállítani a bőszytlen csorgó forrást.

Ilonka a kölcsönkönyvtári regények értelmében tulságosan hosszúnak találta a várakozást és bátorítólag valamivel hangosabban suttozta:

— Szeretlek.

Mint egy éles beretva úgy nyilallott ez a szívembe.

— Csacsi.

Éa rendkívül szégyeltem magamat. Így ültünk egymás mellett szótlanul, rezignátan. Én így fohászkoztam elkésereidembem: Uram, Istenem, engedd, hogy folyjon ki belőlem az egész és ne éljem túl ezt a napot.

Mi vala hozzám képest Tantalusz? Semmi. Ő gyümölcsök között ült, ha utánok nyult eltűntek. Én hogy úgy fejezzem ki magamat, csókok között ültem, midőn utánuk akartam nyulni az orrom vére megindult. A mekkora különbség van egy görög dínnye és Iluska csókja között, — olyan nagy különbség van köztem és Tantalusz között. Isten nem hallgatta meg fentebbi fohászomat, de mire a vérzésem elállott, már ott volt körülöttünk az egész háznép.

Busan sóhajtánám Bánk bánnal:

— Nincs a teremtésben vesztes csak én.

Ilonka megharagudott:

— Még ő beszél, hogy nincs a teremtésben más vesztes csak ő.

Azóta ki nem állhatott engem s midőn valaki udvarolni kezdett neki, mindig azt kérdezte tőle:

— Apropos, nem szokott magának az orra vérzeni?

S.

Törvényszéki csarnok.

* **Verekedő suhancok.** A múlt év december havának egyik sötét estéjén H.-Bőszörményben, a „Hajnal“ csapszékben békésen borozgattak Marjai Imre, Király Antal és Király Márton bőszörményi legények, midőn nyíllott a korcsma ajtaja és a decemberi hideg szél három alakot tolt be azon. A három alak nem szólt semmit, de annál többet tett. — Az asztalnál békésen iddógáló legényeket hamarjában megtámadták és bottal, székkel, üvegekkel úgy elverték, hogy azok, mire a meglepetéstől magukhoz tértek, már nem tudtak fölkelni az asztal alól. A három hős legényt a csendőrség vette pártfogásába és a kir. ügyészségnél adott nekik szállást. A támadók: Fekete Péter, Lévai Sándor és Fekete Márton szintén h.-bőszörményi legények. Ügyökben e hó 3-án volt a végtárgyalás. A bíróság következőkből alakult meg: elnök: Balogh Imre, bírák: Baróthy Béla és Taty Ferenc, jegyző Radu Aurél. A vádhatóságot dr. Nagy László alügyész képviselte, míg a vádlottak védője dr. Kardos Sámuel volt. A három vádlottat, u. m. Fekete Pétert, Lévai Sándort és Fekete Márton a bíróság 9—9 havi börtönnel és 10—10 frt pénzbírsággal sújtotta. A vádlottak felebeztek, az ügyész is, a büntetés súlyosbbitásáért.

* **Linder György bűnyüye.** Megirtuk, hogy Linder György országgyűlési képviselő ismeretes bűnyüyében a kir. ítélőtábla a folyamatban lévő további eljárást beszüntette, nem látván fenntörögni ravasz fondorlással való tévedésbe ejtést. A tábla e határozatával azonban még nem ért véget az annak idején nagy feltűnést keltett bűnyüy, mivel a kir. ügyészség ma adta be az ellenszóló fellebbezést, melyben elejétől fogva elfoglalt álláspontjához hiven Lindert a btkv. 381. §-ának 2. pontjában körülírt csalás miatt újra vád alá helyezni kéri. Az iratokat a napokban terjesztik fel a kuriára.

* **Caserio vallomása.** Caserio a fogház felügyelője előtt úgy nyilatkozott, hogy nagyon bosszantja az, hogy védője felesleges emlékeztetése az anyjára, könyvezésre indította. Azon aggódik, hogy elvtársai ezért elítélik. A felügyelő megkérdezte tőle, vajon ha szabadon bocsátának, újra gyilkolna-e? Erre így felelt:

— Nem; kötelességemet már teljesítettem, azonban anarkista maradnék, míg élek.

A kegyelmi kérvény aláírását Caserio megtagadta.

* **Felségsértő betűk.** Sima Vencel lakatos legényt a prágai törvényszék hamis pénzverésért 12 évre ítélte el. Sima már jó ideje ül a börtönben, de ott sem javult. Május 27-én azt a tréfát eszelte ki, hogy az ágylepedőjére nagy betűkkel felségsértő szavakat írta a lepedő cellája ablaka alatt kifeszítette, hogy minél többen olvassák. — A börtönőrt, a ki a lepedőt el akarta távolítani, Sima összeverte. — E miatt aztán felségsértési pört akasztottak a nyakába. A tárgyalás alkalmával azt állította a vádlott, hogy a lepedővel azt akarta elérni, hogy a törvényszék elé kerüljön és tisztázza magát a hamis pénzverés vádjá alól. A törvényszék Simát felségsértés miatt tizenegy évi börtönrre ítélte.

Bucus Varga Gézáról.

Hajdúvármegye néhai tisztii főorvosa, dr. Varga Géza koporsójával a nyílt sír előtt még egyszer megállottak kartársai, hogy mielőtt síri álmára bocsátanak, Isten-hozádot mondjanak neki, akire büszkék voltak akit oly nagyon becsültek és szerettek míg élt, akinek emléke holta után sokáig fog élni közöttük. A kartársak és a gyászoló közönség kegyeletét és bucsuját a debreceni orvosi kar Nesztora dr. Popper Alajos tolmácsolta az ő ösmeretes ékes szólásával.

A megható szép beszéd följegyzéseink szerint így hangzott:

Tisztelt gyászoló közönség!

Varga Géza meghalt! Mint futó tűz járta be városunkat a gyászos rémhir, megdöbbenést keltve és fájdalmat mindenütt és mindenki benn, aki őt ismerte, és ki ne ismerte volna és ha ismerte, ki ne szerette volna Varga Gézát?

Ezen haláleset azonban bizonyára senkit sem sujtotta mélyebben és senkiben sem keltett nagyobb és igazabb fájdalmat, mint bennünk, az elhunytak pálya- és bajtársaiban, kik benne egy ritka önzéstelen neme-lékű kollégát és jóbarátot a szó legmagasabb értelmében veszítettünk el.

Hogy mi volt Varga Géza, és mik voltak az ő nagy és elévülhetetlen érdemei, ugyis mint polgárnak, ugyis mint hazafinak, ugyis mint Hajdúvármegye közegészségi ügye örökének és vezetőjének, ugyis mint Debrecen város társadalmi élete egyik legrokonszenvesebb alakjának, ugyis mint Debrecen város egyik genialis és kitűnő orvosának, ugyis, mint a mostan már megerősödött, megizmosodott, számottevő orvosgyógyászerész egy let egyik alapítójának és majdan számos éven át bölcs és buzgó vezetőnek és elnökének: mind ezeket kellően méltatni módjában lesz egy letünknek illetékes helyen és időben.

Ezen percben még mindnyájan a bennünket ért csapás közvetlen benyomása alatt állunk; most nincs más gondolatunk, nincs más érzésünk, mint a szenvedett pótolhatatlan veszteség feletti fájdalom lesújtó érzése.

En pedig magasztos, de végzetetlen szomorú kötelességnek teszek eleget, midőn a debreceni orvosgyógyászerész egy let nevében és megbízásából itt a koporsó előtt, mely Varga Géza drága földi maradványait rejti, leróvóm a mély tisztelet, a meleg szeretet, a benső kegyelet azon érzelmeinek adóját, melyekkel iránta mindenkor viseltettünk.

Milyen megilletődve emlékezünk meg itt rólad, ó dicsőült drága barátunk és hiában keresünk szavakat, melyekkel méltó kifejezést

adhatnánk azon sajtó fájdalomnak, melyet a te váratlan és hirtelenül bekövetkezett halálod okozott nekünk. Hiszen csak néhány hete, hogy viruló egészségben, testi és lelki épességben, szellemi és kedély üdeségben láttunk téged körünkben és örömmel voltunk szemtanúi a te áldásos tevékenység-dnek, működésednek, a mint végezted és megoldottad szép hivatásod nehéz feladatait, — buzdítva bennünket a g a s z t o s p é l d a d á s s a l, fényt árasztva és dicsőséget orvosi rendünkre, melynek egyik legkiválóbb tagja, valóságos büszkesége valál. Rajongó szeretettel csüngtünk rajtad, mint vezérünkön, ki superioritását soha velünk nem éreztetve, meleg szeretettel szoritottad valamennyinket nagy szivedhez, nem kívánva tőlünk egyebet, mint egy parányi viszont szeretetet. Most pedig mind ennek vége; annyi fényből, annyi dicsőségéből, annyi kimagasló ragyogó tulajdonságokból és erényekből nem maradt egyéb mint e koporsó, melyet sziveink mélyétől fakadó könnyeinkkel áztatunk! De talán nem illő hozzánk, a legkomolyabb élethivatás bajnokaihoz, meddő rakrimitációba kifakadni, a gondviselés kifürkészhetlen végzése ellen. Hiszen a mit ime áradunk az anyaföldnek, az csak mulandó tested porhüvelyé; lényednek jobb, isteni része nem fog elenyészni soha, élni fog az mindenkor emlékezetünkben, hálás, kegyeletteljes emlékezetünkben!

Elköltöztél tőlünk, de szellemed, ez a hatalmas, magasztos szellemed és a szived, ezen nagy, gazdag és mélységes jószágú szived velünk lesz és velünk marad mindenha!

Ha valaki, úgy te mondhattad magadról jogosan: Non omnis moriar!

Béke tehát porádra, áldás emlékedre!

Vegyes hírek.

* **A csorbai tó megtalált halottjai.** Hat napi fáradságos kutatás után végre ráakadtak a buvárok a csorbai tóba fult fiatal emberekre. Kerner Mihály buvár, tolnamegyei magyar fiu látta meg először a soká keresett holttesteket 16 méternyi mélységben, tehát a tó legmélyebb részén. Ott feküdtek hárman, egymáshoz közel, az elsüllyedt ladiktól alig egy lépésnyire. A megjelent rokonok és hozzátartozók felismerték a hullák közt Folgens Miksa szepesszombati kékfestősegédet, Gemser Ignác morvaországi festősegédet és Acházt Rezső strázsa kalapossegédet, a kiket érckoporsóba helyezve, illetőségi helyükre szállították. A 16 nap óta víz alatt levő testek még teljesen épek voltak, a bőr rajtuk egészen megfihéredett, úgy szólván ki volt csereve. Hogy a testek eddigelé nem indultak feloszlásnak s így a víz fel sem vehette őket, ezt onnan magyarázzák, hogy a nagy hidegség — alig 5—6 fokos víz — megakadályozta az erjedést. Most már csak Török Barna debreceni VII. osztálybeli gymnasiumi diák hiányzik, a ki uszni tudott és a szerencsétlenség színhelyéről bizonyos távolságra elszökött, de mégis odaveszett. Őt kutatják most a buvárok, kiket a nehéz és szokatlan munka — halottak keresése — meglehetősen kimerített. A Török-fiú megtalálása most már valószínű, kivéve azt az esetet, hogy belekerült a mély gödrök egyikébe, melyek a víz fenekén vannak s amelyeket kikutatni nem is lehet.

* **Egy huszárhadnagy tószója.** Augusztus 3-án a 14. huszárezred eltávozott Nyiregyháza-ról. A bucsuzásuk nem volt nagyon kellemes a város közönségére. A bucsulakomán ugyanis, a melyre csak egy civil ur volt hivatalos, felállott Fejérváry Béla hadnagy és természetesen német beszédben kijelentette, hogy a tisztikar nagyon örül a társaságnak, mert az egész városban csak azzal az egy urral volt érdemes szóba állaniok, a kit most asztaluknál tisztelnek. A bucsubeszéd híre kiszivárgott a közönség közé és óriási felháborodást okozott. Ed-dig ötven hívták ki a hadnagyot, a kinek különben ezredese, Leuk is, rosszalását fejezte ki.

* **Caserio levele.** Carnot gyilkosa Caserio, édes anyjához a következő levelet intézte: Kedves anyám! Ezen soraimmal közlöm, hogy a lyoni törvényszék halálra ítélte. Azért, kérek anyám, ne tarts engem közönséges gyilkos-

nak, mert én nagy tettet műveltem. Sándor atyának látogatását köszönöm, de gyónni nem akarok. Még egyszer írok. Caserio anyja levelet intézett Carnotné asszonyhoz és hivatkozva nagylelkűségére, kéri, hogy eszközölje ki fia felmentését.

* **Ötvenezer forintot megvett feleség.** Bécs társasköreiben jelenleg érdekes válópör képezi a beszéd tárgyát, — a melynek érdekesebb előzményei a következők: Egy bécsi ügyvéd tavaly megházasodott. Elvett egy szép fiatal leányt 40.000 forint hozománygyal. A szezon elején az ügyvéd elküldte fiatal feleségét üdülés végett Ostendébe, a hova pár hét múlva maga is követni szándékozott őt. Ezt a szándékát azonban megváltoztatta egy levél, a melyet a menyecske Ostendéből intézett hozzá és a melynek tartam az volt, hogy nagyon jól érzi magát, mert egy régebbi férfit ismerősre, a ki igen gazdag mindent elkövet szórakoztatásra. Az asszonyka levele különös sulyt fektett ismerősének gazdagságára. É, hogy a férj ne legyen sokáig bizonytalanságban ennek hangsúlyozása miatt, a levélben a feleség oda lyukad ki, hogy ő sohase szerette az urát, és ezért egyezséget ajánl neki. Szórakoztatója, a gazdag ember ugyanis kész 10.000 forinttal kárpótolni őt, ha elválík. — Ő maga pedig lemond arról a 40.000 frtról, a melyet hozománygyal vitt a házhoz. — Az ügyvéd előtt e levél elolvasása után világos lett, hogy ezzel az asszonnyal nem élhet tovább. Azonban megakart mutatni, hogy ilyen inpertinencia után az asszony nem egyéb reá nézve mint közönséges árucikk. Adásvétel tárgya. Azért csak ennyit sürgönyözött Ostendébe: „Belegyezem az üzlet meg van kötve! Tizenegyet nap mulva már a bíróság tárgyalta az elválási keresetet. A férj volt olyan nagylelkű, hogy az elválás okául „a kölcsönös engesztelhetetlen gyűlöletet“ akceptálta. Az az elégtétele is megvolt, hogy a felesége könnyek közt ment haza a békéltető tárgyalásról, mert a férj a legnagyobb cinizmussal és metsző hidegséggel állt vele szemközt. Az ügyvéd most maga megy Ostendébe, hogy kipihenje magát és gondolkozzék, hogy mit csináljon a könnyen szerzett vagyonnal.

Tanszerkiállítás.

Az orsz. tanszerkiállításra jelentke-zett kiállítók folytatólagos kimutatása.

151. Evangélikus elemi felső leányiskola Jolsva.
152. Kerékgyártó István Debrecen.
153. Izraelita tanító egyesület Budapest.
154. F. Loce Stuttgart.
155. Reáliskola Debrecen.
156. Kálnai és társa Debrecen.
157. Leidenforst Armin Debrecen.
158. Dr. Horváth János Budapest.
159. Polgári fiu és felső leányiskola.
160. Rozsonowszky Frigyes Budapest.

Bánffy Hunyad.

161. Tanonc iskola H-Böszörmény.
162. Szirmainé Mészáros Jusztiána Debrecen.
163. Babolchai Béla Debrecen.
164. Zsorna Dezső tanító Béla.
165. F. Ad. Richter & Comp Bécs.
167. László Lukács igazgató Illyefalva.
197. A nagyváradi óvónó képző igazgató.
168. Római kath. felső leányiskola Maros-Vásárhely.

169. Hegedűs A. Budapest.

170. Benedek Elek Budapest.

171. Révai Testvérek Budapest.

172. Állami fémüipar képezde Zala-Váralja.

173. Lévy Imre Böszörmény.

174. Friim Jakab Budapest.

175. Községi iskola Varannó.

176. Tanítóképző tan. intézete Budapest.

177. Tibold Arnold Gyarmat.

178. Ledeczi Sándor Budapest.

179. Csurka István Debrecen.

180. Evangélikus református tanító képezde Debrecen.

(Folyt. köv.)

*** A hazai tanítók orsz. bizottsága erősen készülődik az idén Szent-István napján Debrecenben tartandó nagygyűlésre. Az elődők már jórésben elkészültek a munkálataikkal. Több indítványt jelentettek be s ezek sorsa felől az igazgatótanács határoz, mert az időtől függ, lehet-e mindegyiket tárgyalni, vagy sem. Az ország különböző vidékéről mintegy kétszázan jelentették be a nagygyűlésen való részvételüket, míg ellenben a fővárosból csak kevesen mennek. A központ elnöksége megteszi a lépéseket az utazás kedvezmény kieszközölésére, valamint gondoskodik mérsékelt áru elszállításáról és étellemezésről is, ez utóbbi két dolog tárgyában a debreceni fogadó-bizottság, egyebekre nézve pedig Somlyai József bizotte. al-elnök (Budapest, I ker. városmajor utca 31. sz.) ad fölvilágosítást.**

Meghaltak.

— 1894. jul. 29.-től aug. 4.-ig. —

I. Csapó Péter fia i kerületben: Kapusi István 78 é. ref. orbánc. Szombati József, 4 hón. ref. v. sz. gyeng. Pataki Eszter, 56 é. ref. tüdővész. Váradi Róza 11 hón. ref. bélhurut. Nyári János, 45 éves ref. gümőkór. Dr. Varga Géza, 52 éves, ref. hasi-hagymáz.

II. Piac-Hatvan utcai kerületben: Szűcs Mária 10 napos ref. vel. született gyeng. Szilágyi Teréz 4 hó. g. kath. bélhurut. Schwarcz? halv. szül. Glück Berta 8 hó. izr. bélhurut, Ökrös? halv. szül.

Apró-cseprő.

*** Saison.**

Bankar neje: Ab, doktor ur, nem tudom mit adnék érte, ha elmehetnék Ostendébe hogy is nevezi ön ezt a betegséget?

*** Körülrás.**

A báró: Azt bittem kapitány ur, hogy kegyed régóta boldog férje annak a kis lánynak, a kire egy millió örökség vár.
A kapitány: A család ellenkezett.
A báró: Éa leány.
A kapitány: A kis leány? Kénytelen volt alkalmazkodnia a család-janoz.

EGY NÉVTELEN SIR.

(Longfellow költeménye.)

„Az Unió egy rokkant harcosa“ —
Egy ism retien sirkő hirdeti
A tenger partján, Newport-News fölött,
Évét, nev't sem mondván meg neki.

Mint őt, küldöttét érte egy lövés,
Vagy átláz harcra, ostrom közepett,
Midőn az ágyugolyó söpri el
A hős halálba rendelt sergelyt

Ő névtelen hős, ki itt pihen-z,
Ez elfelejteti sirtak fene én,
Rád gondolva vérem háborog
És arcomon szégyenpirt érek én.

Mert míg te mindened dobád oda,
Áldozva értem éted, nevedet:
Adósságnak súlyos terhéből
Én semmit vissza nem fizethetek . . .

Szász Béla.

Ha a nő, ez az egyformán gyenge és erős lény, társadalmi életünkben bir annyi emelkedettséggel, hogy erényes érzelmek ékesítik, — földünket paradicsommá változtatja, és a remény sugarát hintheti a legnagyobb nyomor sötétébe is.

Alfi Giuseppe.

Mennyire boldogít engem az olyan nő látása, a ki nem ismeri azt, — amit ismernie nem kell.

De Mello Emanuel Ferenc.

*

*** Sölymektől megtámadt hajó.** A „Flensburger Nachrichten“ szerint Wulff kapitány „Amoy“ nevű gőzöse néhány hét előtt sajátos támadásnak volt kitéve, mikor Cbetoe és Hongkong közt sik tengeren járt. Délután négy óra felé egyszerre csak egy nagy csapat sólyom tünt fel a látóhatáron, a melyek a tenger felszínén ide és oda röpködő fecskékre vadászni kezdtek. A fecskék a hajóra menekültek, a hova őket a sólymok követték. S mikor már azt a néhány fecskét elfogták és megették, vakmerően neki mentek a tyukoknak és galambháznak, mely a hajó fedézetén állott. Sőt mikor a szakács és néhány matróz a fenyegetett szárnyasok védelmére siettek, őket is megtámadták a sólymok. A kapitány, hogy megszabaduljon a kelmetlen vendégektől vadásztegyverével puszítani kezdte a rabló népet, a mely csak akkor hagyott föl a hajó ostromával, mikor már vagy másfél tucat sólyom hevert a hajó fedézetén. Vagy másfél óra múlva azonban még nagyobb tömegben tért vissza a madárcsapat és ezuttal egyenesen nekiment a legénységnek. Öten-hatan támadtak egy-egy matrózra. A gépészt és a másodkormányost súlyosan megsebesítették. A hajó személyzete dorongokkal küzdött a sólymok ellen és vagy 21 darabot ütött agyon, — a melyeket a hajón lévő chinaiak kitűnő étvágygyal fogyasztottak el még az est tolyamában. Mondják különben, hogy az ilyen eset nem tartozik a ritkaságok közé, mivelhogy a sólyom, ha nagyon megéhezik, egymaga is nekimegy embernek, vagy tiszter olyan nagy állatnak, mint ő maga.

*** A tüdővész új gyógymódja.** Billig A. orvos Karlsruhében egészen új inhalatoriumot nyitott tüdővészések számára. Gyógymódját minden álam szabadalmazta. A betegek száraz uton való elpárolás által nyert és lenyögalyak éterikus talajaiból álló gőzöket szívnak be száraz, meleg levegővel keverve. Billig gyógymódjával már nagy sikereket ért el, igen természetes tehát, hogy orvos-kollegái nem cáfolhatva meg és nem tagadhatva le az eredményeket, egész Németországban hajszát indítottak elene és versenyt gyalázzak szerintük nem új eljárását. Egyszóval, Kolombusz tojásának esete ismétlődik.

Közgazdaság.

Erték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1894. augusztus 6-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	121.60	121.90
vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	127.—	128.—
koronajárdék 4%	—	96.—	96.50
regále váltásági kötvény 4 1/2%	—	101.—	102.50
Osztrák aranyjárdék 4%	—	122.—	122.50
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	93.50	99.—
Ciszta-szegedi 4%-os nyereimény-sorsjegy	143.—	144.—	

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	452.—	452.25
Osztrák hitelbank részvény	—	365.—	365.20
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	117.—	117.50	

Sorsjegyek:

Magyar jelzöldobban 4%-os sorsjegy	127.50	128.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	116.50	117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	12.—	12.50
Osztrák „ „ „	18.—	18.50
Olasz „ „ „	12.50	13.—
Bazilika sorsjegy	9.25	9.75
Jó-sziv „	3.05	3.35

Pénzümek:

Cs. és kir. arany	—	5.88	5.95
20 márkás arany	—	12.20	12.24
20 frankos arany	—	9.87	9.91
1 Sovereigns	—	12.41	12.47

Budapesti áru-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr“ részére
Budapest, augusztus 6.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv igen gyenge volt, s így az irányzat lanyba maradt. Elkelt 12,000 mm. 5 krral lanyhább áron.

Ela dások:

Tiszavidéki 100—83 mm.	6.70 frt.	200—82
6.67 1/2 frt.	100—82 mm.	6.65 frt.
7150—82 mm.	6.67 1/4 frt.	
200—82 mm.	6.65 frt.	100—82 mm.
6.72 1/2 frt.		6.70 frt.
300—81 mm.	6.70 frt.	300—81 mm.
6.70 frt.	300—82 mm.	6.70 frt.
100—81 mm.	6.60 frt.	400—81 mm.
6.70 frt.		200—81 mm.
100—81 mm.	6.70 frt.	100—80 mm.
6.65 frt.	100—81 mm.	6.62 1/2 frt.
200—81 mm.	6.65 frt.	200—80 mm.
6.65 frt.	100—81 mm.	6.65 frt.
200—80 mm.	6.52 1/2 frt.	100—80 mm.
7.45 frt.	100—80 mm.	6.60 frt.
300—80 mm.	6.50 frt.	100—79 mm.
6.50 frt.	200—79 mm.	6.45 frt.
400—79 mm.	6.50 frt.	100—77 mm.
6.35 frt.		

3 havi időre.

Zab új 5.87 1/2—6.10 frt

készpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek szintén lanybák.

Határidő-üzlet. Amerika tegnap valamivel lanyhább árfolyamokat jelentett, mire nálunk is lanyhán indult az üzlet buzában, s a valamivel élénkebb kereslet 1 kr. emelkedést idézett elő. Tengeri dacára a mastél napos esőnek, igen szilárd; kezdetnél lanyhán indult, s csak a tetemes vásárlásra szilárdult meg 6—8 krral. — Zab lanyha a gyenge kereslet következtében.

Zárlat 1 óra:

B u z a	szept.—okt. 1894	6.49	6.50
	már.—ápr.—ra 1895	6.88	6.89
R o z s	szept.—okt. 1894	5.02	5.03
Tengeri	aug.—szeptre 1894	5.52	5.53
	máj.—júniára 1895	5.36	5.37
Z a b	sz pt.—okt 1894	5.77	5.78
R e p e z e	aug.—szept. 1894	9.55	9.60

Zárlat 4 óra:

B u z a	szept.—okt 1894	6.50	6.51
	már.—ápr.—ra 1895	6.90	6.91
R o z s	szept.—okt. 1894	5.02	5.04
Tengeri	aug.—szeptre 1894	5.54	5.56
	máj.—júniára 1895	5.39	5.40
Z a b	szept.—okt. 1894	5.76	5.78
R e p e z e	aug.—szeptre 1894	9.60	

Időjárás: derült, meleg.

Szerkesztői posta.

Zoltay Lajos, a „Debreceni Ellenőr“ főszerkesztője, Komlóssy Dezső, és Gáspár Imre szerkesztők távolléte alatt, a lap szerkesztéséért felelős.

T. L. (Bécs.) („Az eltűnt szépség.“)

Az első rész, a szépségek összehalmozása, leszámítva, hogy meg kell nevezni a korált, hogy elhagyjuk, miért készült abból a piros ajak, a népies ebbszélés jól utaltat hangján, kedves naivitásával folyik. Erre a genre-ra a szerzőnek határozott hivatása van: fejlessze, folytassa tovább. Egészen el van hibázva, sőt értelmetlen is a második rész. Micsoda gondolat, hogy egy férfi — képzelje csak percig is — hogy nála tündér Hona elveszett ajka, haja és szeme? Prózai ennek a résznek a nyelvezete is, a befejezés meg közönséges és szel-lemtelen.

Ganges. („A kammbál.“)

Ezt az írást ismerjük és attól felünk, hogy betűi szaporábbak, mint tartalma-sak! A tehetség korán felcsillanhat, de nem izmosodik meg, ha tanulmány és önbírálatra való rostálgatás helyes utja helyett a sokat írás és közlési viszketet leg-hajójával kalandozik szerteszét. Jól alkotni — becsvágy, nyomdafesték után epekedni csak hiúság. Ez a rajz gyöngye szintelen dolog. Nem veszi észre, hogy ha le-ányt, ha férfit, ha öregot, ha királyt, ha koldust, vagy akarkit beszélgetünk első személyben, annak speciális és ezen alakunkra jellemző beszédmód kell lenni? Ezt a különbséget is közönséges mesét elmondhatná akár egy tanár, pap vagy prókator, anyós, vagy 20 éves ifju, annyira nincsenek vonásai, a melyekből kitűnnék, hogy fiatal leány mondja el. Tehát ne sok verset és prózát írni, de annál többet olvasni jeles íróktól s csak azt küldeni a sajtó alá, a minek jóságáról meggyőződünk. Ezt pedig (mellesleg legyen mondva) bérmentve tessék beküldeni, mert máskor nem váltjuk ki.

B. G. (P.-L. a d á n y.)

Katonai felülvizsgálatok a nagy fegyvergyakorlatok miatt sem a f. augusztus, sem szeptember hónapban nem tartatnak. Legköz lebb f. év október hó 11. és 16. napjain lesznek felülvizgá latok.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

